

Universitat
de les Illes Balears

#SOM
UIB

www.uib.cat

ITINERARIS D'ÈXIT I D'ABANDONAMENT EN LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DEL SISTEMA EDUCATIU DE NIVELL 1 I 2*

Francesca Salvà-Mut
f.salva@uib.es

Grup de Recerca Educació i Ciutadania
(grup competitiu patrocinat pel govern de la
CAIB i fons FEDER)

*Programa I+D+i orientat als reptes de la
societat (ref. EDU2013-42854-R)

Finalitat

Aportar evidències, estratègies i instruments d'intervenció que contribueixin a la millora del coneixement sobre la Formació Professional en l'educació secundària (Formació Professional Bàsica i Cicles Formatius de Grau Mitjà) i, més encara, que ajudin a pal·liar i corregir el greu problema de l'abandonament educatiu en aquests nivells formatius

www.uib.cat

- ✓ Coordinació: Grup de Recerca Educació i Ciutadania de la UIB
- ✓ Equip multi disciplinar: UIB, UAB, Institut d'Alts Estudis de Formació Professional de Suïssa, xarxa *Parcours* que coordina la Universitat de Quebec a Montreal
- ✓ EPOs: IFP Son Llebre, Es Liceu, Generalitat de Catalunya, Govern Balear
- ✓ Centres col·laboradors: heterogeneïtat segons voluntats i recursos

www.uib.cat

Objectius

Generals

(A) “Profundizar en el conocimiento del abandono educativo en la FP del sistema educativo de nivel 1 y 2 de cualificación en España”.

(B) “Elaborar propuestas de actuación dirigidas a la prevención, intervención y remediación del abandono educativo en la FP del sistema educativo de nivel 1 y 2 de cualificación en España”.

Objectius

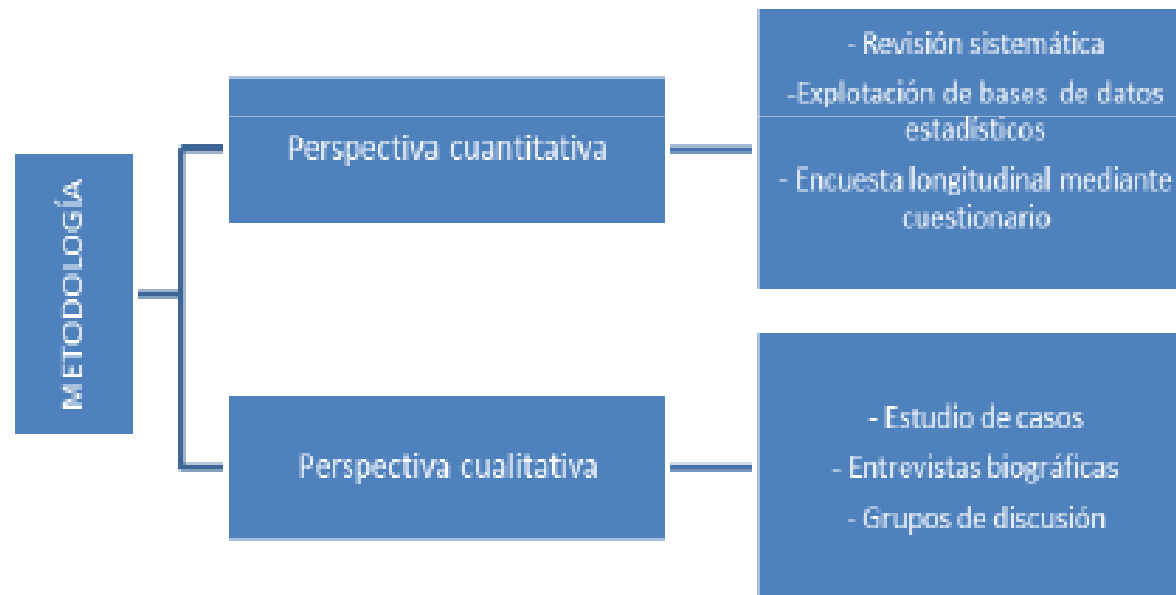
Específics:

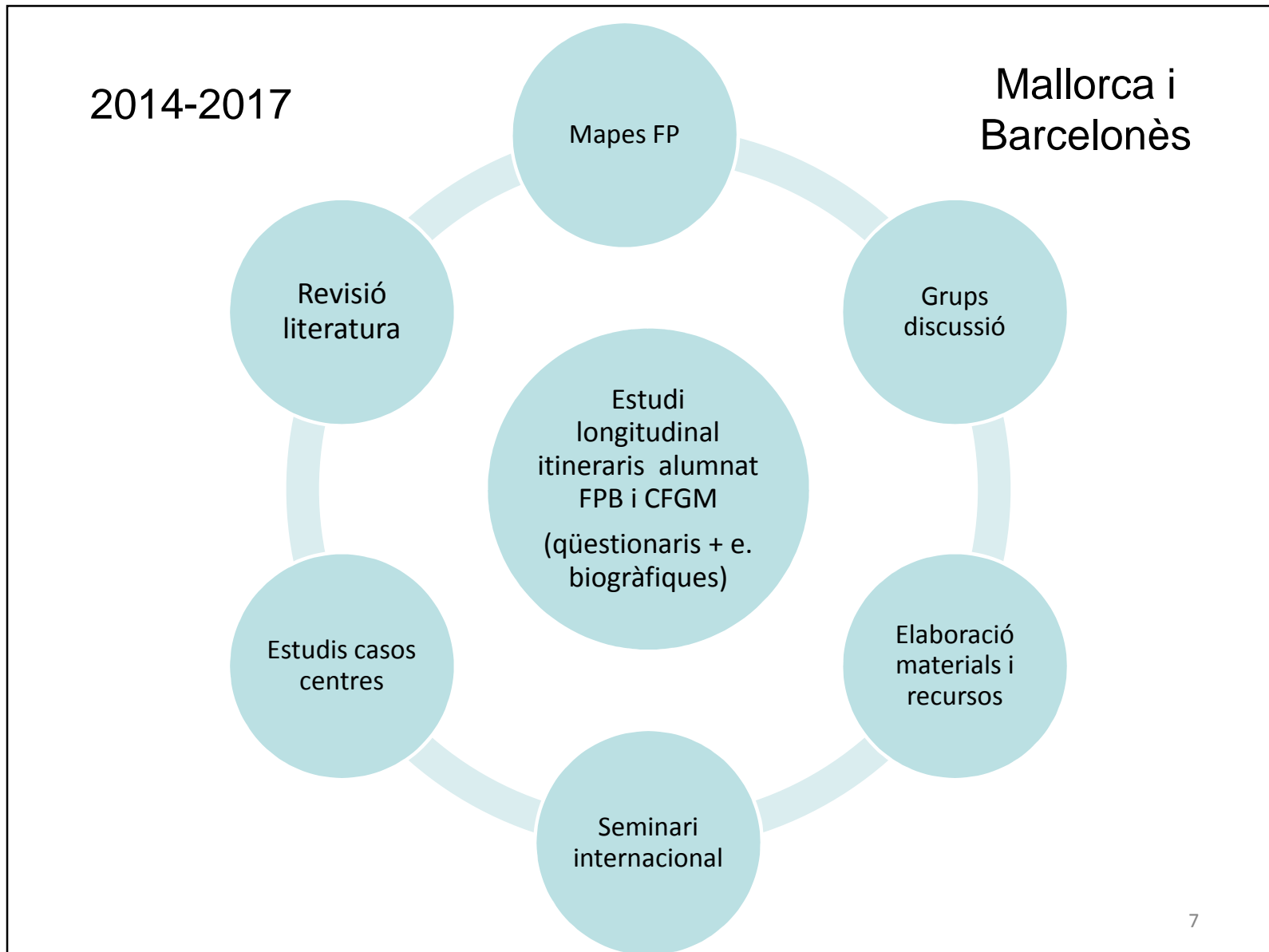
- “(1) Elaborar una revisió sistemática de la literatura sobre éxito y abandono en la FP de nivel 1 y 2 de cualificación.
- (2) Dimensionar el abandono educativo en la FP del sistema educativo de nivel 1 y 2 de cualificación en España.
- (3) Analizar las relaciones entre el abandono educativo y las características de los centros.
- (4) Profundizar en el conocimiento de los itinerarios de éxito y de abandono en la FP del sistema educativo de nivel 1 y 2 de cualificación en España.
- (5) Elaborar y difundir datos, información, recursos y propuestas basadas en la evidencia científica, dirigidas a incrementar los itinerarios de éxito y a combatir el abandono educativo en la FP del sistema educativo de nivel 1 y 2 en España. “

www.uib.cat

Metodología

Gráfico 1: Perspectivas metodológicas y principales técnicas a aplicar para la obtención de datos en el estudio

Estudi longitudinal dels itineraris formatius en la formació professional (qüestionaris)

- ✓ Anàlisi dels itineraris formatius de alumnat que inicia FPB o CFGM el curs 2015-2016
- ✓ Mostra representativa per Mallorca (500 FPB-650 CFGM)
- ✓ Centres Mallorca: 22 (titularitat, famílies prof., ubicació)
- ✓ Tres qüestionaris:
 - ✓ C1 (novembre-desembre 2015)
 - ✓ C2 (novembre 2016)
 - ✓ C3 (novembre 2017)

Estudi longitudinal dels itineraris formatius en la formació professional (qüestionaris)

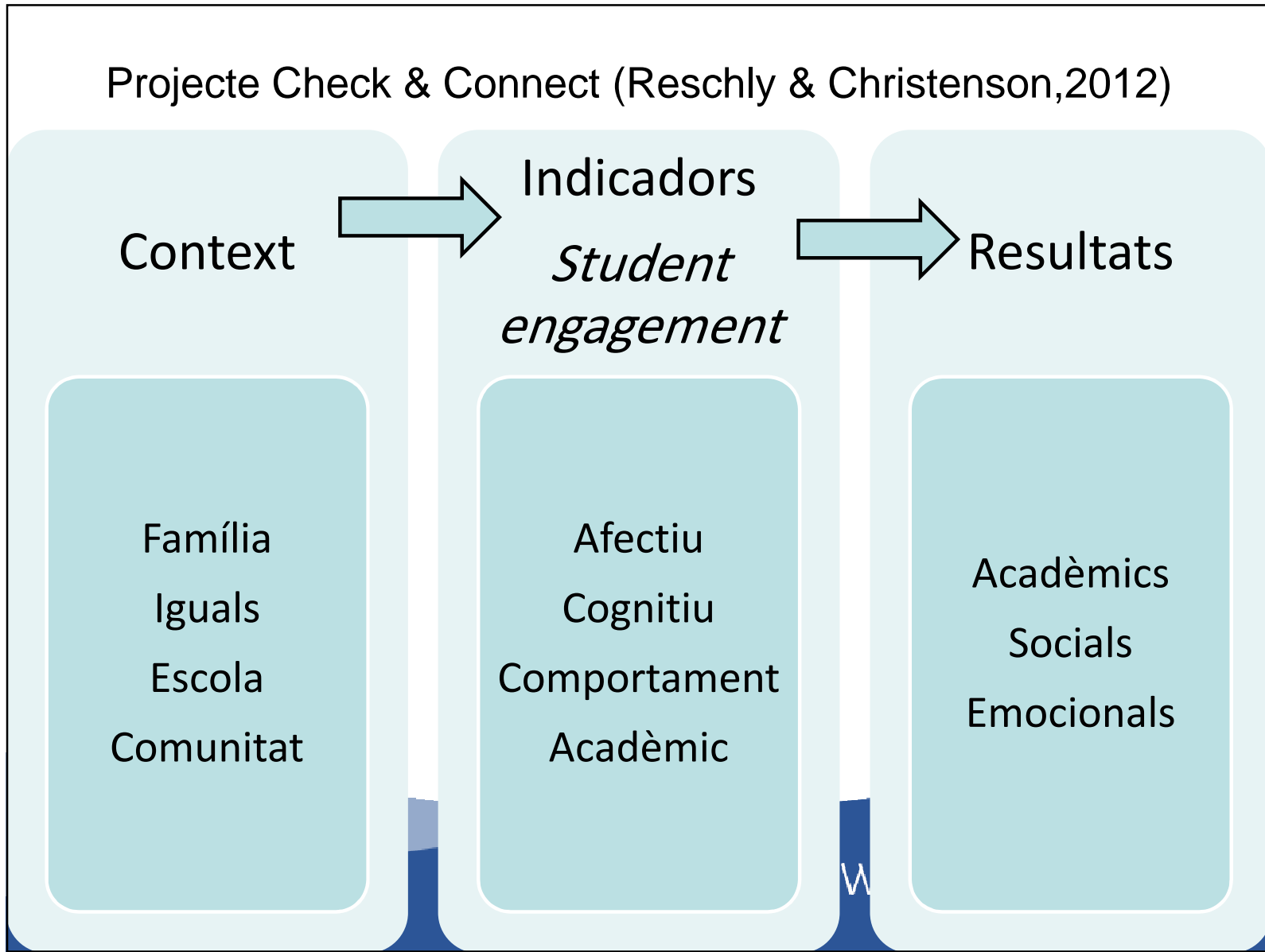
- ✓ Identificar:
 - ✓ Taxes d'èxit i d'abandonament
 - ✓ Característiques i tipologies d'itineraris
 - ✓ Raons i processos que duen a l'èxit i a l'abandonament
 - ✓ Situació després de tres anys d'iniciar els estudis de formació professional

- ✓ Creuament amb dades personals i sociodemogràfiques: factors explicatius relacionats amb gènere i origen social

- ✓ Confidencialitat quan a persones i centres

Estudi longitudinal dels itineraris formatius en la formació professional (qüestionaris)

- ✓ Conceptes:
 - ✓ *Student engagement* (vinculació/compromís de l'estudiant)
 - ✓ Identitat professional / Expectatives de resultats professionals
- ✓ Model teòric de referència: model global per a la comprensió de l'abandonament i l'èxit educatiu en la formació professional i que, ahora, aporti elements per a la intervenció.

Estudi longitudinal dels itineraris formatius en la formació professional (qüestionaris)

- ✓ Revisió instruments operativització
- ✓ Principals aportacions:
 - ✓ *Student Engagement Instrument* (SEI), utilizado en el projecte Check & Connect (Appleton, 2012)
 - ✓ *Trousse d'évaluation des décrocheurs potentiels* (kit de evaluación de abandonos potenciales) (TEDP) utilizat a Quebec (Janosz, Archambault, Lacroix & Lévesque, 2007)
 - ✓ Estudi sobre absentisme a l'educació secundària professional a França (Lannegrand, Cosnefroy & Lecigne, 2012)

Estudi longitudinal dels itineraris formatius en la formació professional (qüestionaris)

- ✓ Disseny equip fins arribar a una primera versió
- ✓ Versió 1 qüestionari
- ✓ Validació basada en l'avaluació de 16 jutges
- ✓ Versió 2 qüestionari
- ✓ Prova pilot: 170 alumnes (FPB i CFGM)
- ✓ Versió 3 (que administrarem als centres)

C1 Dimensions (5)	C1 Variables (19)
Característiques personals i familiars (17)	Dades personals (4 ítems)
	Situació actual (7 ítems)
	Família d'origen (o significativa) (6 ítems)
Estudis (13)	Formació que realitza (5 ítems)
	Biografia escolar (8 ítems)
Compromís/ Vinculació comportamental i acadèmica (11)	Adhesió escolar (1 ítem)
	Esforç escolar (4 ítems)
	Participació en activitats extraescolars (2 ítems)
	Indisciplina (4 ítems)
Compromís/ Vinculació afectiva (27)	Relacions amb el professorat (9 ítems)
	Relacions amb els iguals (5 ítems)
	Suport familiar (4 ítems)
	Percepció del compromís parental (9 ítems)
Compromís/ Vinculació cognitiva (19)	Control i rellevància de les tasques escolars (6 ítems)
	Futures aspiracions i guanys escolars (3 ítems)
	Motivació intrínseca (2 ítems)
	Expectatives de resultats professionals (4 ítems)
	Identitat professional (2 ítems)
T=87 ítems	Percepció probabilitat abandonament estudis (2 ítems)

Exemple ítems C1

5. A continuación se señalan una serie de afirmaciones sobre diversos aspectos de tu comportamiento en relación a los estudios que actualmente sigues, y nos gustaría conocer en qué medida estás de acuerdo o en desacuerdo con cada una de ellas. Elige la opción de respuesta con la que estés más de acuerdo.

	Totalmente en desacuerdo	En desacuerdo	De acuerdo	Totalmente de acuerdo
a) Me gusta ir al instituto/colegio	☐	☐	☐	☐
b) Me esfuerzo con las tareas escolares	☐	☐	☐	☐
c) Estudio y/o hago deberes todos los días	☐	☐	☐	☐

Exemple ítems C1

11.g) ¿Cuál era tu situación durante el curso escolar 2013-14?

- Estaba cursando 2º de ESO
- Estaba cursando 3º de ESO
- Estaba cursando 4º de ESO
- Estaba cursando un Programa de Cualificación Profesional Inicial (PCPI)
- No estudiaba pero trabajaba
- No estudiaba ni trabajaba
- Otros (especificar):.....

Referències

Appleton, J.J. (2012). Systems Consultation: Developing the Assessment-to-Intervention Link with the Student Engagement Instrument. A Christenson, S.L.; Reschly, A. & Wylie, C. (ed.). *Handbook of Research on Student Engagement*. NY: Springer. P. 725-742.

Janosz, M.; Archambault, I.; Lacroix, M. & Lévesque, J. (2007). *Trousse d'évaluation des décrocheurs potentiels (TEDP) : Manuel d'utilisation*. Montréal : Groupe de recherche sur les environnements scolaires. Université de Montréal.

Lannegrand, L.; Cosnefroy, O & Lecigne, A. (2012). Prediction of various degrees of vocational secondary school absenteeism: Importance of the organization of the educational system. *School Psychology International*, 33:94, 293-307.

Reschly, A.L. & Christenson, S.L. (2012). Jingle, Jangle, and Conceptual Haziness: Evolution and Future Directions of the Engagement Construct. A Christenson, S.L.; Reschly, A. & Wylie, C. (ed.). *Handbook of Research on Student Engagement*. NY: Springer. P. 3-20.

uib.cat

